

Bisbat
de
Lleida

Lleida 28 de maig de 2022

Església sinodal. Informe de la Diòcesi de Lleida

Immersos en el procés sinodal, proposat pel Sant Pare, és arribat el moment d'extreure algunes conclusions després de la participació de les diferents comunitats que constitueixen la diòcesi de Lleida.

Ja avancem que no es tracta d'una tasca fàcil, ja que qualsevol aportació -ni que sigui individual- pot esdevenir singular i excepcional i sap greu no considerar-la. No obstant, traslladar-les totes avui, aquí, en aquest document, seria del tot impossible. Això vol dir que aquest esperit sinodal ha de seguir en el seu dia a dia, en tots els àmbits del poble de Déu. I és que aquesta idea puntual pot constituir la llavor d'una "re-forma", d'un tornar a l'essència de Crist i de l'Església però des d'un context ben diferent, i ens pot obrir els ulls a l'hora del discerniment. Totes les respostes, per exemple, al "com puc servir", "com puc ajudar" interessin.

Precisament, en aquest sentit, i pel fet que qui respon som gent amb una vinculació -més estreta o no tant- amb l'Església, ens toca reconèixer la importància d'obrir l'oïda, l'escolta a les veus dels germans que no constitueixen poble de Déu.

Igualment, aquest exercici elimina l'estructura piramidal, de poder, per passar a ser -com ens diu monsenyor Marín de San Martín en la seva presentació del Sínode-, una estructura polièdrica, amb diferents visions i perspectives, "no val l'uniformisme". Això, en definitiva, atorga més importància a les nostres aportacions.

En conseqüència, és, aquest, a la vegada, un gest de corresponsabilitat. I és que la paraula en sí, *Sínodo*, ja comporta "caminar junts en aquest procés de comunió, participació i missió". No hi ha imposicions, hi ha consens.

I. ELS COMPANYS DE VIATGE (2-6)

Pel que fa a la primera pregunta, dintre del capítol dels companys de viatge, és interessant identificar aquells que identifiquem com a companys en l'espai de trobada, en el camí "de l'un i de l'altre", en aquesta comunió:

Els que participen en la comunitat, principalment, hi som tots els batejats, la comunitat de creients, els grups parroquials. No obstant, també hi ha espais per a col·legis, per a les parròquies en general, principalment aquells que la senten com a seva, els reunits entorn de l'Eucaristia i altres col·laboradors en general. Moltes vegades, la parròquia fa de nucli d'un barri o d'un poble, i aquests també són companys de viatge.

No hi ha tanta coincidència o unanimitat quan es tracta d'identificar qui es queda al marge, les respostes són molt més variades. No obstant, considerem al marge els que no participen en els actes litúrgics, en la vida de la comunitat, són reticents a l'església, els no creients, els fidels d'altres religions, els que no volen saber res o es mostren indiferents, -molts d'ells, joves, però també, per exemple, els sensesostre-. I no obstant, no els hauríem de girar la mirada, sinó tot el contrari. Llegim, a tall d'exemple: "Se'ls ha de donar també servei". Hi ha, tanmateix, qui pensa que ningú queda al marge.

Tal i com hem comentat a l'inici, no hauríem de deixar de banda altres opinions, potser no tan repetides, però no per això prescindibles. En aquest sentit, se'ns diu que cal estar atents als nous corrents culturals per tal de crear ponts i acostar-nos als més allunyats. Ens hem de preguntar per què hi ha persones que no s'atansen i si és perquè no ens veuen propers. Sembla que falten testimonis coherents. Altres respostes ens diuen que potser ens centrem en activitats i oblidem l'escolta. En qualsevol cas, hem de donar resposta a com transmetre la frescor, la novetat de la Paraula de Déu i de la fe.

II. ESCOLTAR (7-11)

De la resposta al dibuix dels companys de viatge, sorgeix el segon àmbit del qüestionari: no ens podem quedar indiferents, hem d'escoltar, ens hem de mostrar oberts. I se'ns pregunta com ho fem en el nostre àmbit, en el nostre cercle de la nostra parròquia.

Ho fem a partir de grups ja consolidats, com ara colònies, dinàmiques de confirmació, però sobre tot, Consell de Pastoral, en els despatxos parroquials, en les entrevistes personals, a l'assemblea parroquial, mitjançant Càrites, també al Consell Econòmic i en l'espai d'acolliment Escolta. Hi ha, a més, accions més puntuals, però no per això menys importants, ja que totes sumen i constitueixen un conjunt i nombre significatiu: per telèfon a persones grans, visitant o atenent malalts, sense jutjar.

Tanmateix, hem de treballar molt més aquesta capacitat d'escolta, hem d'obrir el cor, falten eines, hem de mostrar-nos oberts a noves cultures, sense jutjar, de manera activa, esperançadora, compromesa, responsable, sincera. No descartem les converses de carrer, hem de valorar molt més la dona, hem de ser més empàtics amb els laics, escoltar els que aporten bons testimoniatges... i és que, de vegades, ens costa acceptar opinions serenes i raonades.

En aquest mateix context, se'ns preguntava com escoltem en l'entorn social i cultural de la parròquia, en l'arxiprestat, la delegació, especialment als més necessitats. Som dialogants i tolerants, però no ho som prou i no tenim massa eines per fer-ho. No obstant, no falta acció, ja que atenem peticions i necessitats, també mitjançant la pregària, escoltem amb afecte. Hi ha coincidència amb la resposta anterior, pel que fa a la conveniència de trepitjar el carrer, mostrar misericòrdia, parlar dels temes i preocupacions de la gent d'ara, crear ponts afectius i efectius. Faltaria, de tota manera, una acció organitzada més enllà d'allò socioeconòmic i que incorporés ciutadans d'altres cultures.

Quant a les interpellacions en l'àmbit de l'escolta hom constata un dèficit envers els joves, també en els espais i en les eines i es demana més obertura, també envers els laics i les dones. Moltes vegades, costa dir res si hom pensa que res canviarà. Potser cal una acció organitzada més enllà de l'activitat socioeconòmica. I també estaria bé, se'ns diu, avançar en la relació entre la parròquia i els professors de religió tant d'escoles concertades i privades com públiques.

III. PRENDRE LA PARAULA (12-23)

Canviem d'àmbit i entrem en "PRENDRE LA PARAULA", on se'ns preguntava siensem que són suficients els espais de participació de la parròquia o moviment i per què.

A la parròquia identifiquem els espais de participació en els grups (parroquial i econòmic), els consells (pastoral), les assemblees parroquials, el recés, la missa –tot i que algunes eucaristies són passives–, trobades de formació, sortides, el casal parroquial, entre d'altres.

Hi ha un equilibri a l'hora de valorar la suficiència o insuficiència d'aquests espais. Aquells que consideren que no n'hi ha prou diuen que la participació es limita a la gent gran i que a la comunitat hi ha moltes necessitats. Se suggereixen trobades amb els pares de catequesi, amb cristians ortodoxes del poble. A més, cal conscienciar de la importància de la participació i de la implicació.

D'altra banda, aquells que consideren que els espais són suficients, valoren la coordinació setmanal i mensual on tothom pot dir allò que considera. Això sí, cal mantenir aquest nivell i utilitzar si cal, i per fer-nos visibles, les vies que ens ofereixen les noves tecnologies: telèfon, whats, correu electrònic, etcètera.

No obstant, hi ha un acord en què la situació és millorable i en què es precisen espais de reflexió per posar en comú criteris i propostes.

Quant a les propostes per potenciar aquests espais de trobada, es considera crear òrgans de reflexió i de decisió, donar veu a grups parroquials, buscar persones que puguin fer aportacions, convidar d'altres a venir, escoltar les demandes, obrir-se a joves i adolescents; tot plegat es podria concretar en escoltar i estar disponibles, empoderar els catequistes, veure la comunitat com a pròpia, obrir espais de participació, la pregària interconfessional, entre moltes altres.

I per tal de fer sentir la veu de la nostra Parròquia o Delegació en l'entorn sociocultural actual, hem de tenir en compte el testimoniatge personal, fer ús de les noves tecnologies com ara la web i les xarxes socials, també la difusió en paper (butlletins parroquials) i també mitjançant el boca–orella, difondre notícies d'Església a la premsa, establir diàleg amb col·lectius socials com ara les associacions de veïns o les entitats culturals, les entitats lúdiques i esportives i participar en òrgans municipals, comarcals o provincials.

I arribem a la darrera qüestió d'aquest PRENDRE LA PARAULA. Ens preguntàvem si parlem amb claredat com a cristians en el nostre àmbit i amb quines dificultats ens trobem i quins reptes plantejem.

Assumim que els temps no són fàcils i que sembla que anem contracorrent.

En realitat es tracta de tres preguntes. En el nostre àmbit sí que parlem amb claredat, sembla que no hi ha tants prejudicis. Una altra cosa són les dificultats amb què ens trobem quan es tracta de projectar-nos cap a enfora. No sabem què cal anunciar, sembla com si estiguéssim contaminats per la laïcitat i el fals respecte als altres. Hi ha una por a la indiferència per part dels altres, percebem una certa fredor.

Els reptes passen per buscar noves maneres de comunicar i donar raó de la nostra fe i esperança, de mostrar la nostra satisfacció pel fet de ser cristians i dotar d'una formació cristiana que doni contingut a la fe que hem de proclamar, i que ens ajudi en la concreció d'allò que hem de comunicar.

Algunes consideracions menys reiterades però igualment interessants ens parlen de la preocupació per transmetre a la societat actual Jesucrist en la vida, de la necessitat de

recuperar col·lectivament el sentit i la cultura religiosa. I és que no sabem com sortir fora; ens trobem, a més, amb una manca d'espiritualitat, principalment, en els joves.

D'altra banda, algunes de les notícies que es publiquen d'Església generen desconfiança. Ens calen propostes creatives, espais de reflexió, potser dinamitzar les cerimònies i, com hem llegit abans, empoderar els catequistes, entre d'altres.

IV. CELEBRAR (24-31)

Entrem en el quart àmbit, el de la Celebració, i ens preguntem què estem fent en la nostra parròquia o delegació per fomentar la pregària i l'escolta, i l'acollida de la Paraula de Déu.

Es treballa la pregària en comunitat, es creen grups i espais també de silenci, es prepara l'Eucaristia, l'oratori amb infants, es prega a l'inici de les reunions.

També vivint i compartint la Santa Missa, participant en la litúrgia de les hores, el rosari, l'Adoració i la participació conscient, viva i il·lustrada en l'Eucaristia.

Si considerem que les celebracions de la nostra Parròquia, Comunitat, Moviment són participatives és perquè hi ha cants, pels lectors, per les monicions; en la catequesi hi participen infants i pares. No obstant, també hi ha mancances: falta preparació, fer-la atractiva, costa trobar col·laboradors, cal diàleg entre sacerdots i feligresos, i que hi confiïn.

Finalment, quines són les eines o possibilitats que ofereix la nostra Parròquia, Delegació, Servei per a millorar aquest àmbit. Entre les respostes, hi destaquen els grups de litúrgia, el silenci, un projector per ajudar en les celebracions, els grups de cants, els grups de lectors, un equip de so adequat i llibre i preparació de cants.

V. CORRESPONSABILITAT EN LA MISSIÓ (32-36)

Arribem a l'àmbit cinquè, que fa referència als corresponsables en la missió. Se'ns preguntava, en primera instància, si "en la nostra parròquia, delegació, som conscients de la nostra missió com a batejats i, també, què hem de continuar fent o millorar per tal d'avançar en aquest propòsit."

Sembla ser que no tothom n'és conscient o, si més no, no prou responsable: "ens queda molt per entendre o viure". Allò que hem de fer ha de ser des de la senzillesa, des del compromís, des de la fermesa amb les nostres conviccions: a través de la formació hem de seguir donant a conèixer Jesús; hem d'incidir en la pastoral i en estructures de nens i joves. Falta compromís de vida, exemple. Hem de rellegir la vida a la llum de l'Evangelí.

I, a propòsit, se'ns pregunta què estem fent en la nostra Parròquia per a suscitar vocacions al servei de la Comunitat, del Moviment, del Servei i destaquen l'alegria en el servei que es fa a la comunitat, l'acompanyament, la pregària, per la qual cosa és important demanar col·laboracions a persones concretes i motivar en la participació, i involucrar els joves i proposar a persones concretes la crida.

I en cooperació amb? Oberts a delegacions i moviments, participant en reunions arxiprestals diocesanes.

Hem vist en aquest punt concret de la corresponsabilitat, la importància d'implicar els joves. Potser per això se'ns interpel·la i algú demana un relleu generacional, això és, rejuvenir l'Església.

VI. DIALOGAR EN L'ESGLÉSIA I LA SOCIETAT (37-41)

Fins aquí hem pogut constatar la importància del diàleg entre l'Església i la societat. Però quins espais tenim en la Parròquia, Delegació de participació de tots? I què és allò que ens hem proposat? Evidència de la importància del diàleg ho és la gran quantitat i diversitat de respostes.

Hi ha una unanimitat en les assemblees i els consells de Pastoral i parroquials, en les trobades de catequesi, en les jornades, a Càritas, a Vida creixent, a la pastoral de Salut, etcètera.

Pel que fa a l'espai exterior, i des del reconeixement que hi ha manca de diàleg en aquest àmbit, hi trobem el que es produeix amb les associacions de veïns. És important compartir experiències, crear espais de reflexió i descobrir els que són propers.

Quant a l'espai interior, entre nosaltres, en la nostra Parròquia, Delegació, Moviment... se'ns pregunta què estem fent per a cooperar i coordinar la nostra acció amb l'arxiprestat, la Diòcesi... i per a promoure ponts amb altres parròquies, Delegacions, Moviments...

Llegim que hom treballa coordinadament en la Catequesi Infantil, Càritas, VidaCreixent, Catecumenat, Missa Crismal, Assemblea diocesana. ... també a través dels rectors, però segueix havent-hi molta feina a fer, s'obren moltes possibilitats, com ara la participació mitjançant l'IREL, amb els grups JACS, Arrels, Jericó, falta comunicació entre diòcesis i comunitats religioses, ja que cadascuna va al seu ritme, cal estar molt a prop de la realitat de les persones.

Quant a propostes finals es suggereix reagrupar arxiprestats i delegacions; reconstruir, cosir la realitat i sentir els altres com del propi grup i aportar esperança. A més, en els Consells hi ha diàleg sobre allò que es fa, però no prou sobre el *com* i el *perquè* i sembla que les comunitats religioses van cadascuna al seu ritme en les parròquies. Potser ajudaria la comunicació i relació entre diòcesis. Finalment, es proposa, una RdV com a institució, a més de la creació d'animadors de comunitat i la incorporació del programa de temporers i assentaments a les parròquies.

VII. AMB ALTRES CONFESIONS CRISTIANES (42-48)

Reprenem el fil del diàleg, ara amb altres confessions cristianes, raó per la qual se'ns demana si en l'àmbit de la nostra parròquia o delegació, amb els germans de les altres confessions cristianes mantenim les següents relacions perquè...

I, curiosament, la pregunta mateixa sorprèn per la resposta, ja que la majoria i amb poques excepcions reconeixen no tenir cap tipus de relació, més enllà de la personal. No obstant, és cert que s'ha cedit la parròquia en algun enterrament ortodox. De tota manera, si n'hi ha, com ara alguna relació personal, aquesta és bona.

La següent interpel·lació no serà fàcil en el context amb què ens trobem: “En mantenir-les en la nostra parròquia, hem trobat alegries (fruits) com”. I llegim fraternitat humana i cristiana, alegria d’ajudar-nos i respecte, i “enriqueix la vida de l’Església”.

I, finalment, la pregunta que rebla el clau: “També per a fer-ho o mentre ho fem, ens trobem amb dificultats com:” l’idioma, de vegades una certa apatia o passa que l’entorn sociocultural no afavoreix la reflexió i el silenci.

VIII. AUTORITAT I PARTICIPACIÓ (49-57)

Arribem a l’àmbit vuitè, que fa referència a l’autoritat i a la participació. En la primera qüestió se’ns preguntava quines són les accions que fem en la nostra Parròquia, Moviment, Servei... amb la corresponsabilitat de tots.

Sempre resulta difícil extreure d’un nombre tan gran de respostes, d’allò que representa la majoria, algun aspecte puntual... No tenim dret de menysprear cap intervenció que pugui obrir una via de descoberta, una possibilitat. Així, doncs, i dins d’aquestes limitacions, constatem la corresponsabilitat en les celebracions, en els consells pastoral, parroquial, en les reunions de treball litúrgic, Càrites, Pastoral de Salut, grup de dones, treballadors, catequistes, VidaCreixent, Coral, etcètera.

Seguim en la participació, i se’ns pregunta què estem fent en el nostre àmbit pastoral per a promoure voluntariat, ministeris laicals i de servei en general a la Comunitat Cristiana.

Hi ha qui al·lega que són gent gran; no obstant, destaca la invitació personal, els avisos de les misses, la participació en campanyes puntuals i fins i tot en l’ornamentació de l’església, l’animació a fer serveis, col·laborar i donar a conèixer. Punt i apart el constitueixen els col·legis cristians, on hi ha diferents campanyes i accions al llarg del curs, a més de l’acció de la Fundació Verge Blanca quant a la formació de monitors per al voluntariat en el lleure educatiu.

Però quina valoració en fem del treball dels nostres organismes de participació en la nostra realitat? Se’ns diu que positiva, tot i que la participació és limitada i potser falta coordinació entre clergat i laicat; com hem vist anteriorment, hi ha gent gran que no es vol comprometre. Falta bona voluntat i formació. De vegades, pesa massa l’estructura de funcionament.

I pel que fa a la darrera qüestió d’aquest apartat: per a progressar, millorar o posar en marxa els nostres òrgans de participació en la gestió de la Comunitat, ens proposem millorar el que fem, ser més dialogants i fer pedagogia sobre sinodalitat i corresponsabilitat, buscar relleus que aportin idees noves, fresques, motivar els joves, treballar per disposar d’agents pastorals amb capacitat per assumir tasques i implicar-se, demanar opinió a membres de la Comunitat.

IX. DISCERNIR I DECIDIR (58-62)

Ara toca “mullar-se”, discernir i prendre decisions. Així, doncs, qui i com prenem les decisions en la nostra Comunitat cristiana? Per què? Generalment a partir del rector i del Consell Parroquial, també del Consell de Pastoral. En els grups es funciona sinodalment, i en la Delegació, per consens. Trobem a faltar discerniments i diàleg entre els preveres de les parròquies.

Aquestes són les iniciatives que estem duent a terme per a sensibilitzar i potenciar la participació i la corresponsabilitat de laics i laiques. Algunes parròquies han constituït una permanent del Consell de Pastoral, però hi ha delegacions que reconeixen que no n'han fet cap.

Cal ser creatius per trobar-nos, implicar la gent a les celebracions, formar-nos, escoltar-nos, esperit de servei, promoure la litúrgia familiar, formació reglada, millorar la gestió de la comunicació interna i externa, etcètera.

En el capítol d'interpel·lacions, se'ns adverteix de no deixar ningú enrere, avançar junts la gent gran, els malalts, els joves, evitar que ho facin tot els mateixos i cercar moltes col·laboracions.

X. FORMAR-SE EN LA SINODALITAT (63-65)

En molts moments de l'enquesta hem llegit la importància de la formació per avançar en el compromís, en la corresponsabilitat, etcètera. Ara, se'ns pregunta quines són les accions formatives que tenim previstes per aquest any.

Encara estem pendents del tancament definitiu de la pandèmia, però hi ha la voluntat de reflexionar sobre la sinodalitat, atendre a l'oferta formativa de l'IREL, formar catequistes i lectors, seguir per part de la Fundació Verge Blanca en la missió de formar monitors i voluntariat, etcètera.

I arribats al final, ens adonem que hi ha uns temes recurrents que també preocupen, com ara el finançament de l'Església, la participació de les dones – també en el ministeri sacerdotal –, la comunicació i transparència i la dinamització de les cerimònies.

Conclusions

Realment, l'anàlisi de totes les respostes convida a l'optimisme. L'Església – i més concretament la nostra Diòcesi de Lleida – està viva, aglutina una gran activitat al seu voltant i manté l'essència inherent. Hi ha hagut un gran nombre de respostes i una participació molt elevada de part dels diferents col·lectius cristians vinculats a la Diòcesi. Així doncs, el procés sinodal entès com a dinàmica pròpia ha de seguir, el debat ha de ser permanent; això és com un viatge, la importància del camí en una direcció, ja que els temps no són fàcils i sembla que anem contracorrent.

Pel que fa a trets generals que es poden desprendre d'aquesta anàlisi, destacaríem – i no necessàriament per ordre d'importància – en primer lloc, la voluntat i la necessitat de tornar a l'essència de Déu en un context nou, el del ben avançat el segle XXI. Igualment, hem d'estar atents a allò que diuen els que no es consideren Església. En segon lloc, l'Església som tots, per tant ha d'haver-hi un compromís. En tercer lloc, i si seguim amb la metàfora de camí, viatge o peregrinació, hem d'estar oberts a rebre nous companys i, de passada, saber com ens veuen ells a nosaltres. I aquests poden ser i han de ser infants i joves – l'Església s'ha de rejuvenir – i per això és tan important la tasca que es pot arribar a fer a les escoles, a les parròquies, als moviments juvenils, oberts a la seva realitat i necessitats. I, precisament, per això són tan importants els testimoniatges: no ens ha de fer por despullar les nostres creences a partir de la nostra experiència com a cristians.

Altres aspectes, igualment significatius, passen, també, per la necessitat d'orientar i concretar el missatge que cal difondre en els temps actuals: per això és tan important la formació que ha de dirigir l'IREL. A més, el gran volum d'activitat generada s'ha d'organitzar per tal de no malbaratar recursos i saber en quin punt estem en cada moment: això és, importància de la tasca coordinada.

I finalment, i el més important, no ens ha de fer por fer bandera d'allò que ens identifica amb Jesús com a model: la fraternitat.